

příčiny, by se po věku dívky zvláště vyptával. Dále potvrdil učitel Hermíny T-ové jako svědek na základě vlastního tříletého styku s děvčetem, že její pravdivost není nepochybná. Týž dosvědčil též, že uvedená žákyně navštěvovala školu jen do 16. prosince 1919. S tím však nesrovnává se její výpověď, že v lednu 1920 na otázku obžalovaného prý výslovně odpověděla, že ještě chodí do školy. Rovněž nesmělo býti pomínuto, že svědkyně při svém předběžném výslechu výslovně popřela, že by jí byl obžalovaný dal nějaké peníze, zvláště snad 100 K, kteroužto okolnost však při hlavním přelíčení připustila, omlouvajíc se tím, že na to při svém prvním výslechu — byvši soudem výslovně tázána — zapomněla. Různých nesrovnalostí ve vyličení děje svědkyní, jež zmáteční stížnost jednotlivě vytýká a jež činí i výrok rozsudku o naprosté určitosti výpovědi svědkyně pochybným, budiž zde jen mimochodem vzpomenu. Za takovýchto okolností jeví se výrok o rozhodující skutečnosti, zjišťující vědomí obžalovaného o nedospělém věku Hermíny T-ové výhradně na základě »zcela určité a věrohodné« výpovědi svědkyně neúplným a vedle § 281 čís. 5 tr. ř. vadným, pročez bylo odůvodněné zmáteční stížnosti do odsouzení obžalovaného pro zločin zprznění způsobem shora naznačeným vyhověno.

Odůvodněna jest však též zmáteční stížnost obžalovaného do odsouzení pro zločin veřejného násilí dle § 93 tr. zák. Soud nalézací obmezil se v důvodech rozsudku na zjištění zevnějšího příběhu mezi obžalovaným a Martou B-ovou, při čemž této v užívání její osobní svobody bylo překáženo. S otázkou úmyslu obžalovaného vůbec, jeho vědomí, že svým útokem na děvče toto v její osobní svobodě proti její vůli obmezoval, se rozsudek nijak nezabývá, nýbrž spokojuje se zcela všeobecným závěrem, že skutek obžalovaného »obsahuje veškeré podstatné známky zločinu dle § 93 tr. zák.«, pročez bylo obžalovaného zločinem tím vinným uznati. Než právě po stránce té, nijak nutně ze zjištěného příběhu nevyplývající, bylo na soudu, by otázkou viny obžalovaného se zabýval, to tím spíše, an obžalovaný líčí věc jako dostaveníčko na základě předchozí úmluvy, kde se s vážností odporu děvčete proti dotěrnostem mužovým zhusta nečítá. Jelikož rozsudek sám nezjišťuje, že by se byla Marta B-ová proti líbání obžalovaným, objímání a dalšímu již zřejmě necudnému postupu zvláště bránila a teprve tehda zjišťuje odpor se strany obžalované, když se obžalovaný pokusil ji položit na zem, bylo nezbytno především zjistiti, zda si obžalovaný vážnost tohoto odporu náležitě uvědomil a tím dospěl ku vědomí, že osobní svobodu dívky proti její vůli obmezuje. Neboť jen tehda mohl soud vysloviti, že skutek obžalovaného »obsahuje veškeré podstatné známky zločinu dle § 93 tr. zák.« Bez tohoto zjištění po stránce subjektivní jest výrok, odsuzující obžalovaného pro zločin veřejného násilí dle § 93 tr. zák., právně mylným.

Čís. 418.

Předražování (cís. nařízení ze dne 24. března 1917, čís. 131 ř. zák.)

Pletichy spáchané podloudným nákupem, zpracováním a dalším prodejem surových koží a usní továrníky a koželuhy.

(Rozh. ze dne 14. dubna 1921, Kr I 828/20.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaných do rozsudku lichevního soudu při krajském soudu v Mostě ze dne 9. června 1920, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými přečinem dle § 23, čís. 4 cís. nařízení ze dne 24. března 1917, čís. 131 ř. zák.

Důvody:

Zmateční stížnost obžalovaných dovolává se číselně důvodů zmatečnosti dle § 281 čís. 5, 9 a), 10 tr. ř. V čem by spočívaly nejasnost a vnitřní rozpor rozsudku a pro který výrok nalézacího soudu by nebyly uvedeny žádné důvody, zmateční stížnost ani nenaznačuje. Námitku neúplnosti rozsudku lze spatřovati nanejvýš ve výtce, jakoby rozsudek přehlížel tu okolnost, že obžalovaní k nákupu koží, ke zpracování jich ve svých podnicích a k jich dalšímu prodeji byli svým živnostenským oprávněním jako koželuhové oprávněni. Výtka je vlastně bezpředmětna, neboť stížnost z okolností, jí zdůrazňované, dovozuje, že o obžalovaných nelze říci, že by se byli vsunuli neoprávněně mezi výrobce a spotřebitele, nalézací soud však podřadil jejich jednání nikoli skutkové podstatě řetězového obchodu, nýbrž pletich. Mimo to však se rozhodovací důvody rozsudku onou okolností výslovně obírají a dovozují, že nalézací soud shledal v počínání obžalovaných přes to skutkovou podstatu přečinu pletich, jelikož přes zákonné předpisy, jimiž volný obchod usněmi a kožemi byl omezen, nakupovali bez úředního (státního) povolení po živnostensku usně, které po zpracování jako kůže dále prodávali, při čemž nákup i prodej děl se za ceny, převyšující daleko úředně stanovené nejvyšší ceny, a poněvadž jednáním, způsobilým stupňovati ceny koží, byla mařena možnost, aby stát nakupoval usně za stanovené ceny nejvyšší. Pojmu pletich odpovídá každé úmyslné jednání, které hledíc k poměrům, vyvolaným válkou, vybočuje za účelem docílení zisku z mezí řádného a solidního obchodování a je způsobilým, by jím byla cena předmětu potřeby stupňována. Takovéto jednání spatřovati pak dlužno jmenovitě v pokoutním obchodování s předměty potřeby, které jsou předpisy státní správy ve veřejném zájmu buď z volného obchodu vůbec vyloučeny nebo jimiž obchodovati dovoleno jest pouze s určitým omezením nebo za šetření předpisů, jimiž státní správa hledí docílení rovnoměrného zásobování obyvatelstva těmi kterými předměty potřeby za ceny, zbytečně nezdražené, tudíž zejména za zachovávání cen, pro dotyčný druh předmětů potřeby úředně stanovených. Rozhodovací důvody poukazují v tom směru na ustanovení druhého odstavce §u 5 nařízení vlády republiky Československé ze dne 19. února 1919, čís. 94 sb. z. a n., dle něhož bylo lze uváděti kůže do obchodu pouze podle poukazu Československé komise pro kůže a usně, která byla výhradně oprávněna jimi disponovati. Dodati sluší, že, jak stanoveno bylo nařízením Národního výboru ze dne 5. listopadu 1918, čís. 22 sb. z. a n., platná do té doby nařízení o obchodu kožemi všech druhů platila i dále, že stanovena byla povinnost, hlásiti kůže týdně jmenované komisi a odevzdávati je příjemci, označenému touto komisí, za dotud platných podmínek, a že byla nařízení, vydaná pro ob-

chod surovými kožemi a usněmi před 28. říjnem 1918, zrušena teprve nařízením vlády republiky Československé ze dne 19. února 1919, čís. 94 sb. z. a n., jímž ale některá omezení obchodu kožemi byla i nadále ponechána v platnosti tak, že uvolněna byla výroba koží a obchod jimi teprve nařízením vlády republiky Československé ze dne 23. září 1919, čís. 523 sb. z. a n. Tímto nařízením, jehož §em 13 zrušeno bylo vládní nařízení čís. 94 z roku 1919, byly teprve zrušeny také nejvyšší ceny, stanovené pro kůže §em 1. posléz citovaného vládního nařízení. Je tudíž bezpodstatnou stížnost, pokud patrně s hlediska důvodu zmatečnosti dle §u 281 č. 9 a) tr. ř. namítá, že přeplácení úředně stanovených cen nebo cen obvyklých při nákupu a prodeji zboží za cenu (zřejmě) přemrštěnou podléhá pouze trestnímu stíhání dle §§ 20 a 21 cís. nařízení ze dne 24. března 1917, čís. 131 ř. z., neboť přehlíží při tom ony momenty, pro něž nalézací soud jednání obžalovaných podřadil správně skutkové podstatě pletich.

Bezpředmětnou jest však stížnost potud, pokud se, jak právě zmíněno, dovolává ustanovení §§ 20 a 21 cís. nař., neboť současně dovozuje, že ani o skutkových podstatách dle těchto paragrafů v tomto případě nemůže býti řeči, takže v příslušných vývodech jejích nelze ani spatřovati uplatňování zmatku čís. 10. Jak konečně stížnost sama připomíná, přijal nalézací soud za zjištěno, že byl v roce 1919 úřední přiděl surových koží koželuhům a továrníkům koží za nejvyšší ceny i v poměru jen k nejnütnější potřebě naprosto nedostatečný a že koželuhové a obuvníci zejména ani pro neinaléhavější potřebu místního obyvatelstva nebyli s to, by si opatřili kůže. Stížnost však je v nepravu, pokud z této skutečnosti s hlediska důvodu zmatečnosti dle čís. 9 a) dovozuje, že v pokoutním nákupu surových koží za ceny, v pokoutním obchodování obvyklé, za účelem opatření obyvatelstva nelze spatřovati pletichy, poněvadž prý koželuhům za vyličeného stavu věci nezbylo nic jiného, než jednati při opatřování kůže pro obyvatelstvo proti úředním předpisům, neboť by prý jinak pro obyvatelstvo vůbec žádné kůže nebylo bývalo. Nalézací soud zcela správně neshledal v oné skutečnosti okolnost, která by vylučovala možnost, podřaditi jednání obžalovaných pod pojem pletich, a obžalovaní se ani nehájili, zmateční stížnost pak se nedovolává toho, že by snad byli obžalovaní jednali v tom ohledu pod tlakem neodolatelného donucení, který by dle §u 2 lit. g) tr. zák. přičetnost jich jednání jako činu trestného vylučoval. Ostatně stížnost důvod zmatečnosti dle č. 9 b, který by tu jedině v úvahu přijíti mohl, ani formálně neuplatňuje.

Čís. 419.

Předražování (cís. nařízení ze dne 24. března 1917, čís. 131 ř. zák.).

Každé jednání, přičící se předpisům o válečné lichvě, dlužno především posuzovati s hlediska předražování v užším slova smyslu a teprve potom, nelze-li je podřaditi tomuto trestnímu ustanovení, lze se uchýliti ke skutkovým podstatám ostatních předpisů o trestání válečné lichvy.

I cenu prodejní, nabývací náklady značně nepřevyšující, lze uznati za zřejmě přemrštěnou, byly-li již i nabývací náklady zřejmě přemrštěny.